

Samen bouwen aan Culemborg

Verkiezingsprogramma PvdA 2022 – 2026

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
1. Wonen	4
2. Aandacht voor elkaar	6
2.1. Zorg	6
2.2. Onderwijs	7
2.3. Cultuur	8
2.4. Sport	8
2.5. Veiligheid & Leefbaarheid	9
3. Bestaanszekerheid	11
3.1. Arbeidsmarkt	11
3.2. Armoede & Schulden	11
3.3. Integratie & Inclusie	12
4. Leefomgeving	13
4.1. Duurzaamheid & Milieu	13
4.2. Verkeer	13
4.3. Economie	14
5. Openbaar Bestuur	15
6. Financiën	16

Voorwoord

Corona trekt een zware wissel op onze samenleving. Er is meer eenzaamheid door minder contacten, mensen worden somberder en kinderen hebben een leerachterstand opgelopen door het sluiten van de scholen. Ook voor veel ondernemers en zzp'ers is dit een moeilijke periode. Winkels, horeca en culturele instellingen zijn gesloten geweest en hebben te maken met beperkte openingstijden. Zzp'ers en mensen met tijdelijke contracten kwamen zonder werk te zitten. Hierdoor zijn veel mensen in inkomen achteruitgegaan. Ons zorgpersoneel kampt met zware overbelasting.

Na bijna twee jaar geleefd te hebben met corona en de soms harde maatregelen die zijn genomen om de pandemie te bestrijden, de vaccinatiecampagne en toch nog oplaaierende besmettingen is de rek eruit. Mensen hebben minder geduld met de ziekte en met elkaar. Dat legt druk op de maatschappij. Ook in Culemborg. De PvdA is van oudsher een brede volkspartij die ernaar streeft iedereen erbij te houden. Dat zullen we de komende periode harder moeten doen dan lange tijd nodig was.

De PvdA, mede grondlegger van de verzorgingsstaat, is van oudsher een brede volkspartij die streeft naar een samenleving waarin iedereen als gelijkwaardig wordt gezien, behandeld en benaderd. We willen het vertrouwen herstellen van de burger in de overheid, met een scherp oog en een luisterend oor voor de noden van de mensen voor wie het leven minder vanzelfsprekend is. Veel moet nationaal gebeuren, maar binnen de wettelijke kaders zal de PvdA Culemborg er zoveel mogelijk aan doen om de tweedeling tegen te gaan.

Dat begint met een fijn huis voor iedereen. Iedere inwoner van Culemborg verdient een betaalbare woning in een prettige en veilige buurt. Ieder kind in Culemborg heeft recht op goed onderwijs, een onbezorgde jeugd vol activiteiten en kansen om op te groeien ongeacht leeftijd, achtergrond, geslacht of geaardheid.

Wat willen we bereiken? Dat staat hieronder beschreven in ons verkiezingsprogramma. Hoe we dit voor elkaar willen krijgen? Samen!

1. Wonen

Wonen centraal

Wonen is voor de PvdA het centrale vraagstuk voor de komende jaren. We praten dan over aantallen woningen en over de beschikbaarheid van woningen voor uiteenlopende groepen. Het gaat ook om leefbare buurten en wijken en om een duurzame en gezonde leefomgeving.

In de periode 2022 – 2030 wil de PvdA naar een uitbreiding met 1200 nieuwe woningen in verschillende categorieën. Uitbreiding (nieuwe gebieden) en het beter gebruik maken van de bestaande stad (vervanging van bestaande wooncomplexen en het veranderen van de bestemming van bedrijfsgebouwen) moeten hierbij hand in hand gaan.

Samenwerking met Kleurrijk Wonen is hierbij belangrijk evenals het inspelen op initiatieven van burgers om d.m.v. eigen coöperatieve verbanden huisvestingsprojecten te realiseren.

Projectontwikkelaars die nieuwbouwwoningen realiseren in het goedkopere en middeldure koopsegment worden verplicht deze woningen eerst zes maanden aan te bieden aan mensen met een sociale en of economische binding aan Culemborg.

Daarnaast stellen we een zelfbewoningsplicht in voor woningen tot 500.000 euro om te voorkomen dat beleggers voet aan de grond krijgen op de Culemborgse woningmarkt.

Wonen, huisvesting, is meer dan het stapelen van stenen, het gaat ook om de combinatie van wonen en zorg. Waar mensen wonen, hoe mensen wonen, bij wie mensen in de buurt wonen, het heeft allemaal gevolgen voor de manier hoe mensen elkaar ontmoeten. Mensen die elkaar ontmoeten kunnen elkaar helpen als het nodig is; het helpt bijvoorbeeld om eenzaamheid te voorkomen. Wij willen dat er meer mantelzorgwoningen gebouwd worden, zodat mensen vlak bij hun naasten voor wie ze zorgen kunnen wonen.

De PvdA vindt het belangrijk dat bij het realiseren van nieuwe woningen aandacht besteed wordt aan een duurzame en groene leefomgeving waarin bewoners hun eigen rol kunnen spelen in onderhoud en beheer. De PvdA wil aansluiten op de ontwikkeling om in buurten meer eigen voedsel te verbouwen (voedsel van dichtbij, stadslandbouw).

Groene tuinen en groene straten, dat is goed voor mensen en goed voor het milieu. Culemborgers die hun tuinen minder bestraten, krijgen korting op hun gemeentelijke belastingen.

De woningbouwopgave is ook van groot belang voor het verbeteren van de prestaties van onze stad op het gebied van milieu en energie. Voor toekomstige bewoners zelf is het belangrijk met het oog op hun woonlasten. Huishoudens met een krappe beurs krijgen extra steun om te besparen op energie en water.

Het proces van warmtetransitie vraagt om stevige betrokkenheid van inwoners. De PvdA streeft naar fondsvorming door de gemeente om bewoners collectief te ondersteunen. Het beheer van een dergelijke fonds (per wijk) kan samen met bewoners, Kleurrijk wonen, lokale energiecoöperaties e.d. vorm krijgen. Educatie en voorlichting zijn belangrijke instrumenten, zowel gericht op jongeren als op volwassen inwoners.

Bouwen en verdelen

De druk op de woningmarkt wordt steeds groter, ook in Culemborg. Er is een groot tekort aan betaalbare huur- en koopwoningen. Zo stonden eind 2020 5.064 mensen ingeschreven voor een huurwoning en was de wachttijd 7 jaar. Voor koopwoningen geldt dat de gemiddelde huizenprijs in september 2021 €458.465 is en nog steeds stijgt. Dat is voor veel mensen niet te betalen. Daarom wil de PvdA bij nieuwbouw naar minimaal 40% betaalbare woningen, waarvan 30% sociale huurwoningen. Een substantieel deel hiervan dient onder lage aftoppingsgrens te vallen. Voor

koopwoningen geldt een maximale prijs van €310.000. Omdat woningbouw een zaak van lange adem is, zetten we deze raadsperiode ook in op het realiseren van flexibele en tijdelijke woonvormen. Hierbij hebben we in het bijzonder oog voor doelgroepen als starters en ouderen, terwijl ook statushouders en mensen met een zorgvraag extra aandacht verdienen.

Waar en hoe bouwen

De beoogde uitbreiding vraagt om een scherpe analyse van waar er nog gebouwd kan worden. De te ontwikkelen Stationsomgeving biedt kansen voor een gedifferentieerd woningaanbod voor zowel 1 en 2-persoons huishoudens, gezinnen als zorgwoningen. Bij die ontwikkeling kan ook gedacht worden aan het inwisselen van aanliggende bedrijfsbestemmingen voor woningbouw en mogelijke buurtvoorzieningen.

In de planning van een bestuursakkoord is het belangrijk dat in 2022 een start wordt gemaakt met het bouwen op de kleinere woningbouwlocaties in de bestaande stad, we noemen: de mogelijke herbestemming Tuincentrum Honddijk, de afronding EVA/Lanxmeer en de restgronden in Goilberdingen.

We streven naar een circulaire economie binnen de gemeente, waarbij bewoners en bedrijven van afval weer grondstoffen maken. De gemeente kan hier veel leren van bedrijven die daar al ver mee zijn, zoals Gispen en CB.

In de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan komt een heldere routekaart voor een duurzame groene en ruimtelijke structuur van de stad tot 2040 waarin voetgangers en fietsers extra aandacht krijgen.

Dit willen wij:

- De PvdA wil in 2030 1200 woningen erbij.
- Van de nieuwe woningen moet 40 tot 45% bestaan uit sociale woningbouw (koop en huur).
- We differentiëren in de grondprijzen. Voor de realisatie van sociale huurwoningen hanteren we een andere prijs (sociale grondprijs) dan voor de realisatie van dure koopwoningen van boven de grens van de Nationale Hypotheek Garantie.
- Een deel van de nieuwe woningen bouwen we voor jongeren.
- Sociale koopwoningen moeten de eerste zes maanden aan Culemborgers worden aangeboden.
- Samen met huishoudens, de woningbouwcorporatie en bedrijven besparen we 23 procent op het energiegebruik tot 2026 als tussenstap naar de ambitie om in 2040 100 procent te behalen;
- Alle (semi-)openbare gebouwen zijn in 2030 energieneutraal. Onze schoolgebouwen zijn dat al in 2025.
- De afbouw van Parijsch richt zich op gasloos. In overleg met de woningbouwcorporatie en bewoners wordt ook gestart met het gasloos maken van bestaande wijken.

2. Aandacht voor elkaar

Culemborg vergrijst sneller dan het landelijk gemiddelde. Dat betekent dat er de komende jaren naar verhouding meer oudere mensen in onze stad zullen wonen. Als deze stadgenoten zo lang mogelijk gezond willen blijven wonen in hun eigen huis, dan zal de gemeente daarin moeten faciliteren. Bijvoorbeeld via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), maar ook door de buitenruimte goed te onderhouden, zodat ouderen zonder angst de deur uit kunnen met of zonder hun rollator. Dit betekent ook dat de gemeente er, via de wijkteams, voor moet zorgen dat de drie zorgwetten goed op elkaar aansluiten. De Wmo is voor ouderen en kwetsbaren thuis, de Wet langdurige zorg is er voor mensen in een verpleeghuis en de Zorgverzekeringswet is er voor de wijkverpleging.

2.1 Zorg

Zorg gaat niet over geld, financiële prikkels, overlegstructuren, aanbestedingen en bureaucratische verantwoording. Zorg gaat over mensen die hulp of ondersteuning nodig hebben, ongeacht in welke wijk ze wonen. Zorg gaat ook over zorgverleners die hun hart en handen geven aan hun cliënten. Zorg gaat over vrijwilligers die mensen bijvoorbeeld naar het ziekenhuis rijden. Zorg gaat over zorgaanbieders én de gemeente die zich verantwoordelijk voelen voor iedere inwoner met een zorgvraag.

Sinds 2015 is de gemeente Culemborg via de Jeugdwet verantwoordelijk voor de zorg voor jongeren en via de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) voor de ondersteuning van ouderen en kwetsbare mensen. Hiermee wordt de zorg in de buurt georganiseerd. Dichtbij, met inzet van sociale wijkteams. Behalve het leveren van zorg willen we ook verbindingen leggen tussen mensen. Verbinding tussen mensen is het sterkste vangnet dat we hebben. Het zorgt er ook voor dat mensen in hun kracht komen te staan.

We hebben oog voor de aansluiting tussen de zorg voor jongeren via de Jeugdwet en het Onderwijs. De PvdA streeft naar normaliseren van hulp bij zorgvragen van jongeren. Dat gaat over de vraag of kinderen een aandoening hebben of dat er sprake is van een normale fase in de opvoeding waar ouders en kinderen, eventueel met de school erbij, samen wel uitkomen. Zo'n normalisering zorgt ervoor dat de jeugdzorg betaalbaar blijft voor de gemeente, zodat de kinderen die het écht nodig hebben geholpen kunnen worden.

Corona heeft grote impact gehad op het sociaal welbevinden van jongeren. Samen met scholen en (sport)verenigingen willen we de jongeren weerbaarder maken en aan hun mentale gezondheid werken.

Er wordt ongelofelijk hard gewerkt door de medewerkers in de zorg en de wijkteams. Veel Culemborgers die zorg krijgen zijn behoorlijk tevreden. Maar het gaat nog niet goed genoeg. Te veel inwoners weten de zorg in de buurt niet te vinden. En te vaak kloppen mensen wel degelijk aan maar raken ze verstrikt in het oerwoud van regeltjes, aanbieders en beschikkingen. Vaak moeten mensen te lang wachten op zorg die ze keihard nodig hebben. Dat moet anders. De PvdA maakt er de komende jaren werk van dat alle Culemborgers op de hoogte zijn wat de gemeente voor hen kan betekenen en waar ze daarvoor terecht kunnen.

We zien een groeiend wantrouwen tegen de overheid veroorzaakt door o.a. de situatie rondom de Kinderopvangtoeslagen. Daardoor durven mensen minder snel om hulp te vragen. Zij mijden zorg en dat heeft grote nadelen voor deze mensen.

Mensen met psychische problemen die tot nu toe in een instelling verbleven, zullen de komende jaren meer zelfstandig in de wijken komen wonen. Naast voldoende woningen is het nodig dat ook

gekeken wordt wat deze mensen nodig hebben om zich fijn te voelen in de wijk. Dan gaat het niet alleen om ondersteuning, maar ook om de mogelijkheid anderen te ontmoeten of om werk of dagbesteding. Dit vraagt om een sociaal wijkteam dat in staat is om deze inwoners daarbij te helpen. Daarom, en om de druk op de gespecialiseerde jeugdzorg en GGZ te verminderen, zetten we in op een hoog kennisniveau in de wijkteams waardoor er minder doorverwijzingen nodig zijn. Daarbij blijven we aandacht houden voor een voldoende aanbod van gespecialiseerde jeugdzorg. We beperken het aantal aanbieders in de Wmo-zorg waarbij we bewaken dat er voldoende keuzemogelijkheden blijven. We hebben hierbij specifiek aandacht voor de inzet van lokale aanbieders.

De plek waar je woont en je inkomen is nog altijd bepalend voor je gezondheid. Ook in ons welvarende Nederland. Mensen met een laag inkomen leven in ons land gemiddeld 7,5 jaar korter dan rijkere mensen. Het verschil in het aantal gezonde levensjaren is zelfs 18 jaar. Voor ons als PvdA is dit onverteerbaar. Wij zien het als onze sociaaldemocratische opgave om deze ongelijkheid te bestrijden.

Mantelzorg

Er zijn inwoners die op individueel niveau meer dan gemiddeld zorg en ondersteuning bieden. Denk bijvoorbeeld aan mantelzorgers, pleegouders en zorgvrijwilligers. Dit doen ze geheel vrijwillig en vaak met grote toewijding. De inspanning die deze inwoners verrichten vinden wij van grote waarde. Naast voldoening kan deze taak ook een (zware) belasting met zich meebrengen. Wij ondersteunen hen waar nodig. De ondersteuning is erop gericht om de situatie op een goede en verantwoorde manier vol te kunnen houden. We zorgen dat deze informele netwerken ook in contact staan met de meer formele zorgnetwerken.

Dit willen wij:

- We zorgen ervoor dat iedereen weet waar hij in de gemeente terecht kan voor hulp en ondersteuning
- We werken volgens het principe: één gezin, één plan, één regisseur.
- Om het overzicht te bewaren werken we met minder aanbieders in de Wmo en Jeugdzorg.
- Voorkomen is beter dan genezen: we zetten in op preventie en vroegsignalering.
- We zorgen voor goede mantelzorgondersteuning, door bijv. mantelzorgers tijdelijk te ontlasten.
- We richten ons actief op het begeleiden van zorgmijders.

2.2 Onderwijs

We zijn trots op onze Culemborgse scholen. Wij helpen scholen maatschappelijke tweedeling tegen te gaan. Dat doen we door elk kind twee dagen gratis voorschoolse educatie aan te bieden. Hierdoor heeft ieder kind gelijke kansen op een goede start. We gebruiken de voorschoolse educatie ook om laaggeletterdheid en taalachterstanden te bestrijden, want om volop mee te kunnen draaien in onze samenleving zijn lezen en schrijven van groot belang.

Kinderen uit gezinnen met lage inkomens moeten volop kunnen meedoen met hun klasgenootjes.

We waken ervoor dat het geld dat Culemborg krijgt voor de bestrijding van armoede onder kinderen op de juiste wijze wordt gebruikt.

Het zijn niet alleen jonge kinderen die moeite hebben met sommige basisvaardigheden, zoals lezen, rekenen en schrijven. Ook volwassenen kunnen daarmee worstelen, omdat zij op verschillende gebieden van hun leven drempels tegenkomen. De PvdA wil het mogelijk maken dat inwoners werken aan hun taalvaardigheid. Dat kan immers een grote positieve invloed hebben op hoe zij meedoen aan de samenleving en op hun gevoel van eigenwaarde.

Mbo'ers zijn de ruggengraat van de samenleving. Wij blijven samenwerking tussen middelbare scholen en mbo-scholen stimuleren. Ook maakt de PvdA zich sterk voor voldoende stageplekken voor Mbo-, Hbo- en WO-studenten in de gemeente Culemborg. De gemeente geeft hierbij het goede voorbeeld.

Samen met het bedrijfsleven en het onderwijs zetten we in op een 'Leven Lang Leren', zodat werkzoekenden beter in staat zijn passend werk te vinden en waardoor zij kunnen groeien.

De PvdA verwacht van de samenwerkingsverbanden Primair en Voortgezet Onderwijs, dat zij zorgdragen voor een adequate begeleiding van alle aan haar toevertrouwde leerlingen.

Dit willen wij:

- Twee dagen gratis voorschoolse educatie voor ieder kind tussen twee en vier jaar.
- We organiseren taalvaardigheidslessen voor jongeren en volwassenen.
- We verbeteren de relatie tussen onderwijs, jeugdzorg en jongerenwerk om leraren te ontlasten en kinderen de beste hulp te bieden.
- Samen met het bedrijfsleven zorgt de gemeente voor voldoende stageplekken voor Mbo'ers.

2.3 Cultuur

De PvdA wil een actief cultuurbeleid van de gemeente waarin het meedoen van inwoners gestimuleerd wordt. Het is essentieel dat hierbij verbinding en ontmoeting in verschillende vormen mogelijk zijn. Diversiteit is een belangrijke waarde en moet daarom beter zichtbaar zijn en moet beter beleefd kunnen worden. Dat is primair aan inwoners zelf maar een open houding van het lokaal bestuur is onmisbaar.

De PvdA wil de identiteit van Culemborg als Vrijstad zichtbaar laten zijn, als een plek waar veel verschillende culturen welkom blijven.

Dit willen wij:

- De gemeente is (mede)verantwoordelijk voor de gebouwen van bijvoorbeeld de Fransche School en het Elisabeth Weeshuismuseum. De PvdA kiest ervoor deze instellingen zekerheid te geven en een meerjarenplanning voor onderhoud af te spreken.
- Er moet een inclusief aanbod zijn voor alle Culemborgse doelgroepen. Daarop is het subsidiebeleid van de gemeente gericht.
- Veel (cultuur)instellingen werken met vrijwilligers. Het is een hele kunst een vrijwilligersorganisatie goed draaiende te houden. Hierin ondersteunt de gemeente, niet alleen met geld maar ook met kennis, kunde en mankracht.
- We koesteren Culemborgse culturele initiatieven in de stad en ondersteunen deze waar nodig.
- We geven de kermis de ruimte echt een stadsfestival te worden.
- Waar het kan wordt leegstand tijdelijk gebruikt voor creatieve doeleinden, bijvoorbeeld als oefenplek voor een theatergezelschap, een pop-up galerie van amateurkunst en een buurtrestaurant.
- Om jeugdigen te stimuleren kennis te maken met cultuur stelt de gemeenten een cultuurstrippenkaart in waarmee kinderen een paar keer kunnen kennismaken bij een culturele instelling of vereniging.

2.4 Sport

Sporten is gezond en bovendien leuk, het verbindt Culemborgers. Sport versterkt de vitaliteit van mensen en het zorgt ervoor dat mensen meedoen in onze gemeente. Door kinderen te laten sporten zorgen we ervoor dat ze gezonder opgroeien. De gemeente investeert daarom gericht in sportdeelname en bekijkt per wijk en per doelgroep waar behoefte aan is.

Onze sportverenigingen verdienen een pluim, ze betekenen veel voor wijk en stad. Amateursportverenigingen die het moeilijk hebben en een belangrijke sociale functie vervullen krijgen ondersteuning om een vitale vereniging te blijven.

We streven naar open clubs. Clubs die een ontmoetingsplek zijn waarbij zij eigen leden en buurtbewoners uitnodigt om te sporten, zodat iedereen bij de vereniging betrokken raakt.

Er zijn inmiddels voldoende speeltuinen in Culemborg, daar is de PvdA blij mee. We constateren wel dat nog onvoldoende speeltuinen toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking. De komende jaren zullen we er werk van maken dat te veranderen.

Dit willen wij:

- We stimuleren meer sportactiviteiten voor alle leeftijden in Culemborg.
- Speeltuinen worden toegankelijk gemaakt voor kinderen met een beperking.
- Om jeugdigen te stimuleren te gaan sporten stelt de gemeenten een sportstrippenkaart in waarmee kinderen een paar keer kunnen kennismaken bij een sportvereniging.

2.5 Veiligheid & Leefbaarheid

Wijkaanpak

Er is veel wantrouwen in bepaalde (volks)buurten. Het zijn 'zwijgwijken' geworden. Een deel van deze inwoners voelt zich niet verbonden met onze Culemborgse samenleving, dat zorgt voor een Wij-Zij verhouding, een parallelle samenleving. De meldingsbereidheid onder deze bewoners is dan ook laag, niet alleen uit angst voor repressie, maar omdat zij geen burgerplicht ervaren. In deze buurten heerst een groter gevoel van onveiligheid, er is meer overlast en er is sprake van criminaliteit.

Het is van groot belang om op wijkniveau een constructieve aanpak in te zetten, waarbij twee sporen op elkaar ingrijpen: perspectief bieden en grenzen stellen. Hiermee voorkomen we dat de jonge aanwas zich laat leiden door negatieve rolmodellen en in hun voetsporen dreigt te treden.

Wij zien het bevorderen van de leefbaarheid en veiligheid in Culemborg als een gezamenlijke uitdaging. Het onderwijs, werkgevers, wooncorporaties, ouders en bewoners dienen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheden hier een bijdrage aan te leveren. Onderliggende thema's zoals kansenongelijkheid, sociale uitsluiting, risicovol middelengebruik, ouderlijke onmacht en onkunde verdienen een prominente plek op de veiligheidsagenda. Binnen een wijkaanpak is het wenselijk om een aantal personen in de persoonsgerichte aanpak op te nemen zodat er aandacht wordt gevestigd op individuen die een grote impact hebben op jongeren in de wijk.

Persoonsgerichte aanpak

Culemborg kent, zoals in veel gemeenten, personen die ernstige veiligheidsproblemen en/of ernstige overlast veroorzaken. Sommige plegers volharden in dit gedrag of 'groeien door', vaak in combinatie met gedrags- of psychische problemen, verslaving enzovoort. Een integraal op de persoon toegesneden (mix van) interventie(s) is een succesvolle manier om deze plegers samen met ketenpartners als gemeenten, politie, OM en hulpverlening, aan te pakken. De persoonsgerichte aanpak is een belangrijk onderdeel van de lokale veiligheidsaanpak. Met deze aanpak willen we met repressieve en preventieve interventies hardnekkige patronen van criminaliteit en overlast

doorbreken. De aanpak sluit aan bij de decentralisaties in het sociaal domein, waarbij de gemeente meer instrumenten in handen heeft gekregen op het gebied van preventie en zorg. De persoonsgerichte aanpak is een cyclische informatie gestuurde manier van werken. Uitgangspunt is dat het bevoegd gezag de veiligheidsproblemen prioriteert.

Dit willen wij:

- Investeren in de wijkaanpak op grond van een duidelijke analyse van de problemen, duiding, uitvoering, monitoring en evaluatie.
- De gemeente zet in op een integrale benadering van de wijkveiligheid.
- De gemeente neemt een regisserende rol in het creëren van passend perspectief voor risicojongeren en stelt grenzen waar nodig.
- De gemeente zet in op een gezamenlijk gedragen (lokale) PGA aanpak.
- De gemeente zoekt bouwt en onderhoudt constructief contact met (gesloten) gemeenschappen en betreft hen bij de Culemborgse samenleving.

3. Bestaanszekerheid

3.1 Arbeidsmarkt

Werk is meer dan alleen een inkomen. Maar tegelijkertijd is een inkomen wel het eerste dat je nodig hebt om perspectief te hebben. Voor ons als PvdA is werk daarom betaald werk en goed werk: een fatsoenlijk salaris met goede arbeidsvoorwaarden.

Maar ook als je (even) geen baan hebt, dan zorgen we ervoor dat je volwaardig mee kunt doen. We zorgen voor bij- en omscholing, zodat de kans op een baan wordt vergroot. We maken afspraken met ondernemers om mensen in dienst te nemen, ook als ze nog niet geheel aan de eisen voldoen.

Voor mensen in de bijstand maken we optimaal gebruik van de mogelijkheden in de Participatiewet. Bijvoorbeeld door de mogelijkheid om naast de uitkering bij te verdienen, de uitkering tijdelijk niet te korten als mensen gaan samenwonen en jongeren onder de 21 jaar die op kamers wonen een uitkering voor volwassenen te geven. We werken vanuit vertrouwen in plaats van wantrouwen en kijken ook naar achterliggende problemen die de kans op werk verkleinen, zoals schulden.

Werkzaam

Werkzaam is voor de gemeente Culemborg uitvoerder van de Participatiewet. De PvdA wil dat de gemeente Culemborg een extra inspanning levert voor de cliënten met grote afstand tot de arbeidsmarkt (Klantgroep 3) door een actief beleid voert voor het creëren van arbeidsplekken bij het lokale bedrijfsleven en in de eigen organisatie.

Voor cliënten met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt (klantgroep 4) hebben we als uitgangspunt het principe 'regionaal organiseren, lokaal uitvoeren'. Gelet op de problematiek van mensen in klantgroep 4 willen wij dat deze begeleiding lokaal gebeurt. Alleen als het niet anders kan, en in overleg en met instemming van de cliënt, kan dat buiten Culemborg. Mensen in klantgroep 4 zijn gebaat bij goede begeleiding, zodat zij weer sociaal actief worden.

Dit willen wij:

- We maken afspraken met ondernemers en ROC's over bij- en omscholing.
- We vullen de mogelijkheden tot individueel maatwerk in de bijstand maximaal in.
- Mensen met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt worden lokaal begeleid om sociaal actief te worden.

3.2 Armoede & Schulden

De gemeente Culemborg zoekt de grenzen van de wet op om maatwerk te kunnen leveren bij de aanpak van armoede en schulden, waaronder kwijtscheldingsbeleid en maximale mogelijkheden voor mensen in de Participatiewet om bij te verdienen of om giften te ontvangen.

De gemeente gebruikt de mogelijkheid tot vroegsignalering, een belangrijke schakel in het sociaal domein om te zien dat mensen hulp nodig hebben voordat de zaken uit de hand zijn gelopen. We zien toe op adequate inzet van het kindpakket, het minimabeleid voor kinderen in armoede. De PvdA wil ook dat het Jeugdsport- en jeugdcultuurfonds een uitgebreider pakket krijgen; daarover zal ook overlegd worden met het lokale bedrijfsleven.

Het Jongerenfonds, waarbij de gemeenten alle schulden van jongeren tot 27 overneemt, zodat zij nog maar één schuldeiser hebben, wordt uitgebreid zodat elke Culemborger met schulden hiervan gebruik kan maken.

De gemeente Culemborg ondersteunt actief al zijn inwoners die gedupeerd zijn door de Toeslagenaffaire.

Om dakloosheid onder jongeren te voorkomen zoeken we de grenzen van de wet op bij het toepassen van de voordeurdelersnorm, waardoor uitkeringen niet worden gekort. Huisuitzettingen worden zoveel mogelijk voorkomen.

Indien dit toch dreigt te gebeuren wordt gekozen voor een 'vroeg eropaf'-aanpak. Dit is een gezamenlijk aanpak van gemeente, woningcorporatie en zorgaanbieders, waarbij zorgaanbieders garant staan voor de huur en een hulpverleningstraject starten. De gemeente staat weer borg voor de zorgaanbieders. Gezinnen met kinderen worden sowieso niet uit hun huis gezet.

Dit willen wij:

- De gemeente zoekt de grenzen van de wet op bij de aanpak van armoede- en schulden.
- We gaan voor nul huisuitzettingen door huurachterstanden.
- Bij thuiswonende jongeren onder 27 wordt de voordeurdelersnorm niet toegepast.
- De zoektermijn van vier weken voor jongeren tot 27 die een uitkering aanvragen wordt afgeschaft.
- De gemeente Culemborg zet zich ervoor in het speciale budget voor de bestrijding van kinderarmoede ook daarvoor in te zetten.

3.3 Integratie & Inclusie

Per 1 januari 2022 wordt de nieuwe wet Inburgering van kracht, waarbij de regie op inburgering van een statushouder bij de gemeente komt te liggen. We spreken dan over huisvesting, begeleiding naar werk en taalonderwijs. Maar dit vraagstuk is breder dan de komst van mensen met een vluchtelingenstatus, het gaat ook om diversiteit en inclusie van anderen. Ook Culemborgers die al langer hier zijn moeten mee kunnen doen.

We staan voor een inclusieve samenleving. Een samenleving waar iedereen naar vermogen mee kan doen. Dat geldt voor nieuwkomers, maar ook voor mensen met een lichamelijke of psychische beperking. Om dit te realiseren maken we gebruik van ervaringsdeskundigen. Zij weten als geen ander welke drempels er geslecht moeten worden.

Dit willen wij:

- We zetten ervaringsdeskundigen in om mensen bij hun integratie te begeleiden.
- In Culemborg is plek voor vluchtelingen.
- We bevorderen de volwaardige deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk leven.
- De gemeente zorgt in samenspraak met lokale LHBTI-organisaties voor een inclusief gemeentelijk beleid met aandacht voor LHBTI-personen. Daarbij ligt het accent op het bevorderen van veiligheid, ondersteunen van jongeren, steun voor LHBTI-personen in een potentieel kwetsbare positie en de zichtbaarheid van de LHBTI-gemeenschap.

4. Leefomgeving

4.1 Duurzaamheid & Milieu

Wij koesteren onze mooie groene stad. Bijzondere elementen zijn de Redichemse Waard aan de oostkant, de Baarsemwaard en Goilberdingerwaard aan de westkant en de Regulieren in het zuiden. Deze gebieden beschermen wij.

Voor de gehele ruimtelijke ontwikkeling geldt dat inpassing in de groene infrastructuur cruciaal is, de sterke verbinding tussen het groen in de stad en in het buitengebied moet overeind blijven. Het beheer van de gemeente is gericht op het versterken van de biodiversiteit, bijvoorbeeld door het groen diervriendelijker te maken, bijv. voor bijen, amfibieën en vlinders.

Energie opwekken door het stimuleren van zonne-energie, windenergie, biomassa en warmtekrachtkoppeling blijven belangrijk. De gemeente neemt het initiatief om hiermee te experimenteren. De PvdA wil dat bij zakelijke ondernemingen op het gebied van energieopwekking Culemborgse initiatieven de kans krijgen en regionale (Culemborgse) investeerders prioriteit krijgen.

Voor de PvdA zijn alle manieren om duurzame energie op te wekken van belang. Het gaat er om ze zo te gebruiken dat het draagvlak onder de Culemborgers zo groot mogelijk is. Ook windenergie moet mogelijk zijn in onze stad, rekening houdend met het ruimtebeslag, de inpassing in het landschap en de effecten voor omwonenden. Als er weer plannen worden ingediend om windmolens te plaatsen wil de PvdA van het vroegste begin onze inwoners bij het hele proces betrekken.

Dit willen wij:

- We beschermen de bijzondere natuur in de stad.
- De PvdA wil actief meewerken aan de opwekking van duurzame energie: wind, zon, biomassa en warmtekracht.
- De PvdA is voor windmolens maar tegen Eiffeltorens.
- We zien het betrekken van inwoners bij de energietransitie als een gemeentelijke taak die niet kan worden uitbesteed.
- De gemeente stimuleert het plaatsen van zonnepanelen en andere verduurzamingsmaatregelen en stelt daarvoor een subsidie in.
- Energie opwekken door het stimuleren van zonne-energie, windenergie, biomassa en warmtekrachtkoppeling blijven belangrijk. De gemeente neemt het initiatief om hiermee te experimenteren. De PvdA wil dat bij zakelijke ondernemingen op het gebied van energieopwekking Culemborgse initiatieven de kans krijgen en regionale (Culemborgse) investeerders prioriteit krijgen.

4.2 Verkeer

Ons doel is een bereikbare, leefbare en gezonde stad. Snel en veilig fietsen door Culemborg: fietsers krijgen in Culemborg meer ruimte voor betere doorstroming – we laten onderzoeken hoe een hoofd fietsnetwerk gerealiseerd kan worden – en parkeerplekken in de stad. De Fietsersbond wordt hierbij betrokken. Ook voetgangers en gehandicapten moeten zich veilig in het verkeer kunnen begeven. Dat betekent dat naast de weg en het fietspad, ook het trottoir veilig moet zijn, zeker met het oog op de vergrijzende bevolking.

We wachten de evaluatie van de proef met het sluiten van de Vianensepoort voor autoverkeer af maar de PvdA gaat er van uit dat hij gesloten blijft. Wel zal onderzoek moeten worden gedaan naar de effecten van deze sluiting op andere routes en zullen waar nodig aanvullende maatregelen moeten worden genomen.

Culemborg is uitstekend bereikbaar per trein en matig met de bus. Maar binnen onze stad is er geen openbaar vervoer. Mensen die op het station aankomen en die niet te best ter been zijn, hebben amper mogelijkheden de rest van de stad te bereiken. Wij willen laten uitzoeken of er (kleinschalige) vormen van OV mogelijk zijn naar het centrum (de Markt) en de winkelcentra Koopmansgildeplein en Chopinplein.

Het spoor is een vloek en een zegen voor de stad. Een zegen vanwege de bereikbaarheid, een vloek omdat de spoordijk onze stad in tweeën deelt en er niet al te veel, deels smalle, onderdoorgangen zijn. Als we groot durven denken, dan zien wij voor ons hoe, als het spoor verdubbeld wordt ergens in de niet zo nabije toekomst, de hele spoorlijn met een tunnel onder de Lek en Culemborg doorgaat, met een fietstunnel erbij!

Dit willen wij:

- De veiligheid op de Ovonde moet worden verbeterd.
- Er komt een duurzame elektrische bezorgdienst vanuit winkelcentra naar andere delen van de stad, zodat Culemborgers niet meer met de auto hoeven.
- Samen met politie en BOA's gaat de gemeente strenger handhaven op gemotoriseerd verkeer in de binnenstad.

4.3 Economie

Het winkelaanbod in Culemborg is behoorlijk divers, maar de middenstand heeft het moeilijk, o.a. omdat er steeds meer via internet wordt gekocht. De gemeente spant zich in om leegstand te voorkomen en het winkelaanbod aantrekkelijk te houden in vooral het centrum. Dat is ook van belang voor de totale uitstraling van de stad.

Voor de werkgelegenheid in Culemborg is het bedrijventerrein belangrijk. Bij de ontwikkeling van de stationsomgeving zullen bedrijven verplaatst moeten worden. De PvdA vindt het belangrijk dat de werkgelegenheid in Culemborg behouden blijft. Daarom willen we dat bedrijven die verplaatst moeten worden actief ondersteund worden bij het vinden van een nieuwe vestigingsplek in Culemborg.

Bij het verlenen van een vergunning voor nieuwe bedrijven die zich in Culemborg willen vestigen kijken we naar de werkgelegenheid die zo'n bedrijf biedt voor onze inwoners. We hebben geen behoefte aan bedrijven die nauwelijks bijdragen aan de Culemborgse werkgelegenheid.

Zowel bij bestaande bedrijven als bij nieuwe vestigingen stimuleert de gemeente het nemen van maatregelen op het gebied van duurzaamheid, zoals zonnepanelen en afvalscheiding.

Dit willen wij:

- Wij willen met een panel van 50 burgers een visie opstellen op het winkelbeleid in de stad voor de komende tien jaar.
- Er komt een boete op winkelleegstand in het centrum.
- De gemeente spant zich in om, zolang de coronapandemie duurt, coulanceregels af te spreken voor de inning van huur op horeca- en winkelpanden.

5. Openbaar Bestuur

De gemeenteraad gaat samen met inwoners en ondernemers een leerproces inrichten: Culemborg Leert van Elkaar. Hiervan wordt de dienstverlening van de gemeente en partners beter, omdat ze leren van inwoners en het bedrijfsleven.

Elk jaar organiseert de gemeenteraad samen met het college een 'Staat van de Stad' waarin zij verantwoording aflegt aan de stad over het gevoerde beleid;

We werken niet alleen samen met gemeenten in Rivierenland maar kijken voor de beste samenwerking ook naar gemeenten aan de andere kant van de Lek.

We lichten ook onze deelname aan regionale samenwerkingsverbanden door, met als doel ervoor te zorgen dat de opvattingen van de Culemborgse gemeenteraad – als spreekbuis van de inwoners – er beter in doorklinkt.

De Buurt Bestuurt-werkwijze, namelijk dat de zeggenschap in buurten bij bewoners ligt en dat zij samen met professionals bepalen wat er moet gebeuren, wordt waar mogelijk toegepast.

Een participatie-app met overzicht van de netwerken, bijeenkomsten en subsidiemogelijkheden wordt door de gemeente ontwikkeld en beschikbaar gesteld.

6. Financiën

De gemeentelijke financiën moeten op orde zijn om onze idealen te verwezenlijken en Culemborg een stad te laten zijn waarvan eenieder kan genieten. Nadat we de vorige crisis uit waren gekomen, hebben we nu volop te maken met de coronapandemie, die een grauwe deken legt, niet alleen over het welzijn van mensen maar ook over de financiële positie van de gemeente Culemborg en zijn inwoners. Dat betekent dat de gemeente kritisch moet zijn waar hij zijn geld aan uitgeeft.

Dit willen wij:

- Altijd voldoende geld voor de zorgtaken die de gemeente heeft, zoals de jeugdzorg, de ouderenzorg en de zorg voor chronisch zieken.
- We investeren specifiek in inwoners die de hulp van de gemeente het hardst nodig hebben en bezuinigen hier niet op.
- We verkopen geen publieke voorzieningen, zoals sportvelden, die van waarde zijn voor ons allemaal.
- Er komt een subsidie voor inwoners die hun woning verduurzamen.
- De gemeente is alleen nog eigenaar van gebouwen met een maatschappelijke functie.